

Výber z knižných noviniek OKIS

Nenasilná komunikace ve škole **Marshall B. Rosenberg, Portál . 2023**

Staré poňatie vzdelávania sa sústredilo na vytváranie poslušných študentov, ktorí sledujú jednotné ciele bez ohľadu na vlastný prístup k učeniu. Slávny autor konceptu nenásilnej komunikácie ale ponúka iný prístup, ktorý je založený na vzájomne rešpektujúcom vzťahu medzi študentmi, učiteľmi, školskými úradníkmi a rodičmi. Cieľom je naplniť potreby všetkých zúčastnených - zvýšiť záujem študentov, vytvoriť priateľskú a podpornú atmosféru, uľahčiť vyjadrovanie emócií, riešiť konflikty, predchádzať násiliu a v neposlednom rade znovu nájsť radosť z toho, že učiteľ učí motivovaných študentov. Škola je pojatá tak, že vzťahy medzi učiteľmi a študentmi, medzi študentmi navzájom aj medzi študentmi a tým, čo sa učia, sú rovnako dôležité. Deti pomocou tohto prístupu môžu samostatne myslieť, nájsť zmysel v tom, čo sa učia, a spoločne žiť a pracovať. Kniha je doplnená množstvom cvičení a praktických podnetov.

Jak zklidnit bouři emocí

Dijk Sheri Van, Portál. 2023

Ak máte problémy so zvládaním emócií, môže sa zdať, že strácate kontrolu nad celým svojím životom. Hnev, bolesť, zármutok, strach a ďalšie intenzívne pocity vás môžu premôcť, zahltiť, môže sa stať, že nebudete vedieť, čo robiť ďalej, ako by ste mali reagovať a racionálne uvažovať. Pokiaľ je pre vás niekedy náročné emóciám porozumieť, prejavovať a spracovávať ich, táto kniha vám môže pomôcť. Je to váš sprievodca, ktorý vám pomôže emócie zvládať v pokoji. Poslúžia vám na to zručnosti, ktoré sú súčasťou dialektickej behaviorálnej terapie. V kombinácii s technikami z kognitívne behaviorálnej terapie a mindfulness tvoria vašu sadu na prežitie emočnej búrky.

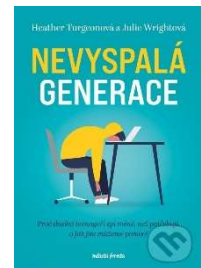
At žije přátelství!
Jak posílit a upevnit přátelské vztahy
Andersson, F., Ek, D., Flodin, P., Portál. 2023

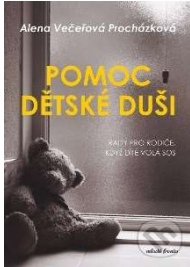
Na základe skúseností švédskych terapeutov špecializovaných na túto tému sa dozvieme, ako zmapovať históriu našich priateľstiev, vyhodnotiť vlastné kvality i slabé miesta v rámci týchto vzťahov, ako zistiť, čo konkrétne v priateľských vzťahoch najčastejšie zanedbávame, kde sme najzraniteľnejší, ako vyhodnotiť reakcie ostatných, keď sa im otvoríme. Ďalšími oblasťami sú kladenie odvážnych otázok, schopnosť odpúšťania či prania bez vyžadovania. Zaujímavou súčasťou knihy sú odporúčania, techniky a cvičenia, ako oprášiť a oživiť dávne, často nefunkčné priateľské väzby a dodať im v živote znovu patričnú dôležitosť, a hry navrhnuté tak, aby sme dokázali svoje schopnosti v oblasti nadväzovania priateľských vzťahov čo najlepšie uchopiť a definovať, napríklad mapa priateľstva či prehľad povahy našich priateľstiev v podobe stromu. Kniha sa čiastočne dotýka aj témy vysokej citlivosti, pokiaľ ide o odvahu otvoriť sa ostatným.

Nevyspalá generace
Proč dnešní teenageři spí méně, než potřebují a
jak jim můžeme pomoci
Turgeon, H., Wright, J., Portál. 2023

Keby ste mohli svoje dospelávajúce deti ochrániť pred úzkosťou, depresiou a chronickým stresom a podporiť v ich živote pocit šťastia a pohody, urobili by ste to? V knihe Nevyspalá generácia autorky upozorňujú na fenomén, ktorý významne ohrozuje fyzické aj duševné zdravie dospelávajúcich: nedostatok spánku. Generácia nespavcov sa ocitla v „dokonalej búrke“ spôsobenej všadeprítomnosťou obrazoviek a návykovosťou sociálnych sietí, veľkými študijnými nárokmi, skorým začiatkom školskej dochádzky i biologickým sklonom dospelávajúcich k neskoršiemu zaspávaniu. V tejto zásadnej knihe vychádzajú lekárky Heather Turgeonová a Julie Wrightová z najnovších vedeckých výskumov a odhaľujú, že v kritickej fáze vývoja potrebuje mnoho dospelávajúcich viac spánku ako ich mladší súrodenci, ale dostáva sa im ho drasticky menej.

Pomoc dětské duši
Procházková, A., Mladá fronta. 2023

Ordinácie detských psychológov a psychiatrov sú preplnené na prasknutie. Čo sa deje s deťmi? Namiesto toho, aby si užívali najkrajšie životné obdobie, trpia úzkosťami či depresiami... a roky pandémie situáciu rozhodne nezlepšili. Psychiatrička Alena Večeřová Procházková na základe svojej profesnej i rodičovskej praxe vysvetľuje príčiny ťažkostí a ponúka jasné východiská. Detská psychika je nesmierne krehká - a pochopiť jej mechanizmy je prvým krokom k prevencii aj riešeniu problémov.

Já a obranné mechanismy
Freud, A., Portal. 2023

Kniha Ja a obranné mechanismy patria ku klasickým, základným psychoanalytickým textom. Anna Freud, dcéra Sigmunda Freuda, tu zreteľne ukazuje, že psychoanalýza sa nezaobera výlučne ľudským nevedomím. Dokazuje, že v skutočnosti bolo vždy predmetom záujmu psychoanalýzy Ja a jeho poruchy – pričom zaoberanie sa nevedomím slúžilo obnove Ja a jeho funkcií. Autorka sa v tejto knihe venuje špecifickému problému – prostriedkom, ktorými sa Ja bráni nepriaznivým stavom a úzkosti a pokúša sa zvládať impulzívne konanie, afekty a pudové nároky.

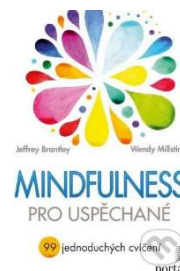
Je to manipulace?
Rozpoznejte ji a ubraňte se!
Pascale Chapaux-Morelli, Portál. 2023

Aby sme sa vyhli manipulácii zo strany druhých, musíme poznať, čo si ten druhý skutočne myslí, čo zamýšľa a čo ho motivuje. Túto analýzu druhého robíme s využitím svojej emočnej inteligencie, vďaka znalosti presvedčovacích techník a typických profilov manipulátorov, dešifrovaním reči tela. Musíme sa ale tiež naučiť hovoriť „nie“, ovládať slová, vyvarovať sa citovej závislosti a chrániť svoju identitu. Na príkladoch rôznych situácií, či už je to očarenie druhým človekom v milostnom vzťahu, v priateľstve, počas obchodnej transakcie, alebo v konflikte okolo detí, nám autor poskytuje nevyhnutné nástroje na to, ako analyzovať druhých a vyhnúť sa manipulácii z ich strany.

Mindfulness pro uspěchané
99 jednoduchých cvičení
Brantley, J., Portál. 2023

99 jednoduchých cvičení všímavosti autori rozdělili do troch částí. Prvá sa týka upokojenia a relaxácie, druhá uznanie vlastnej hodnoty a tretia potom prepojenie s ľuďmi a svetom okolo nás. Kniha vám pomôže poznať, akí vlastne ste a čo potrebujete, poskytne vám inšpiráciu k jednoduchým dychovým a telesným cvičeniam a ukáže vám, že súčasťou kvalitného života je aj kontakt s tými, ktorí nás obklopujú. Knihu uvítajú ľudia so záujmom o mindfulness a techniky zvládania stresu.

Hry s textom (nielen) pre dyslektikov
Rozvoj čítania a naratívnych schopností
Loulová, K., Albatros.2023

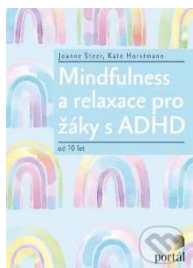
Táto knižka je určená predovšetkým deťom s problémami v čítaní – nie len pre deti, ktorým už bola diagnostikovaná vývinová porucha učenia – dyslexia, ale aj pre deti, ktoré nemajú dostatočnú predstavu o obsahu prečítaného deja – teda problémom je tzv. čítanie s porozumením. Texty v knižke sú vytlačené väčšími písmenami a dvojfarebne, rozdelené po slabikách pre jednoduchšie čítanie aj pre tých, ktorí majú ešte stále problém tiež s plynulosťou čítania.

Zdravé telo
Masaryková, D., Ržavská, D., Raabe. 2023

Pohyb je základom nášho každodenného života a najmä u detí predškolského a mladšieho školského veku zohráva nezastupiteľnú úlohu. V súčasnom, prevažne sedavom spôsobe života mu nedávame taký priestor, aký by si zaslúžil. Pohyb a pohybová aktivita by mali byť rovnako dôležité ako správne stravovanie alebo rozvoj rozumových funkcií, a v prípade raného veku sú to práve rodičia a učitelia materských a základných škôl, ktorí vedia ponúknuť dostatočne podnetne prostredie na optimálny pohybový rozvoj detí. S týmto zámerom vznikla komplexná pomôcka, v ktorej sú popísané a zobrazené cviky zamerané na posilnenie, natiahnutie a uvoľnenie rôznych svalových skupín. Kniha je zameraná na stručné predstavenie dôležitosti pohybu pre deti, súčasný stav pohybového rozvoja vrátane telesnej zdatnosti a pohybovej výkonnosti.

Mindfulness a relaxace pro žáky s ADHD
od 10 let
Steer, J., Horstmann, K., Portal. 2023

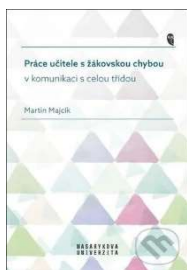
Deti a dospievajúci sa v škole často ocitajú pod veľkým tlakom, s ktorým ide ruka v ruke obava z rôznych testov, písomiek a skúšania. Táto kniha ponúka mnoho podporných materiálov pre prácu so žiakmi od 10 rokov vyššie a ponúka učiteľom, rodičom a napríklad aj terapeutom osvedčené tipy. Kniha vychádza z kognitívno-behaviorálnej terapie a ponúka množstvo stratégií, ktoré môžu viesť k tomu, že sa deti budú cítiť lepšie a skúšanie a testy pre nich nebudú niečím, z čoho by mali mať hrôzu. Nájdeme v nej relaxačné cvičenia, mindfulness, tipy, ako sa deti môžu naučiť vnímať svoje pocity a zaobchádzať s nimi. Kniha sa týka aj budovania pozitívneho sebaobrazu u detí. Príručku je možné využiť na prácu v triede aj na individuálnu prácu s deťmi.

Kritické myslenie pohľadom učiteľov
Bodoríková, N., Petrová, G., Tirpáková, A., Wolters Kluwer. 2023

Publikácia svojim spracovaním, ako aj výskumným zistením predstavuje prvotinu, pretože monografia takéhoto zamerania na Slovensku doteraz nie je komplexne spracovaná. Monografia poukazuje na aktuálne problémy prípravy učiteľov vo vzťahu k prebiehajúcim reformám s dôrazom na preferenciu rozvoja kritického myslenia žiakov a taktiež ponúka niekoľko námetov na zlepšenie danej situácie. Je určená pre odbornú pedagogickú verejnosť, najmä pre učiteľov, ako aj pre ostatných záujemcov o túto problematiku.

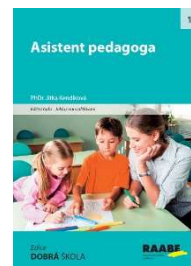
Práce učitele s žákovskou chybou v komunikaci s celou třídou
Majcík, M., Muni Press. 2023

Kniha sa svojou témou zameriava na fenomén žiackej chyby, ktorý je úzko spätý so školskou výučbou a učením. Cieľom textu je predstaviť učiteľskú prácu so žiackou chybou pri komunikácii s celou triedou. V rámci teórie je pozornosť venovaná najmä aktuálnemu poňatiu chyby, tvorbe klímy pre prácu s chybou a úlohu spätnej väzby v chybovej situácii. Prezentovaný je tiež vlastný kvalitatívny výskum, ktorý popisuje prístup učiteľov k žiackym chybám a identifikuje dôležité činnosti realizované počas výučby. Výsledky výskumu tak môžu poslúžiť nielen samotným učiteľom na reflexiu vlastnej práce so žiackou chybou, ale môžu byť tiež inšpirujúcim materiálom pre študentov pregraduálnej prípravy.

Asistent pedagoga **Kendíková, J., Raabe . 2023**

Publikácia Asistent pedagoga sa venuje problematike asistentov pedagoga a témam súvisiacim s týmito pracovníkmi. Príručka Asistent pedagoga prináša súbor piatich nezávislých statí, ktoré spolu tematicky súvisia. Autorka sa v nich venuje problematike asistenta pedagoga z niekoľkých uhlov pohľadu. Sústreďí sa na súvisiacu legislatívu, náplň práce týchto pedagogických pracovníkov, ich vzdelávanie a pracovné podmienky. Zaoberá sa aj metodickým aj odborným vedením asistentov pedagoga a pripomenie hodnotenie ich práce. Texty sú doplnené vzormi dokumentov, zoznamami legislatívnych predpisov i odbornej literatúry a tiež príkladmi z praxe. Publikácia je užitočná pre vedenie škôl, učiteľov, poradenských pracovníkov, ale aj pre samotných asistentov pedagoga. Cieľom tejto publikácie je zvýšiť informovanosť pedagogických pracovníkov, vrátane vedenia škôl o danej problematike, a tým skvalitniť prácu so žiakmi so špeciálnymi vzdelávacími potrebami v jednotlivých slovenských školách.

Uvádění začínajících učitelů mateřských škol **Borkovcová, I., Syslová, Z., Wolters Kluwer. 2022**

Autorky tejto publikácie sa preto rozhodli priblížiť uvádzanie začínajúcich učiteľov materských škôl najmä riaditeľom a riaditeľkám, ale aj učiteľom a učiteľkám, ktorí berú na svoje bedrá zodpovednosť uvádzania. Oporou im boli nielen teórie spojené s tzv. socializáciou začínajúcich učiteľov, ale predovšetkým výskumné šetrenie, ktoré vykonali. Všetky dostupné informácie a výskumné zistenia zarámovali zahraničnými skúsenosťami a v záverečnej kapitole sa pokúsili formulovať odporúčania určené ako samotným začínajúcim učiteľom, tak učiteľom uvádzajúcim, ale aj vedenie materských škôl.

Analytika učení a data mining ve vzdělávání v kontextu systémů pro řízení výuky

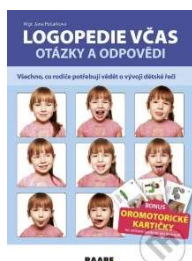
Juhaňák, I., Masarykova univerzita. 2023

Analytika učení a data mining vo vzdelávaní sú novo sa formujúce výskumné oblasti zameriavajúce sa na analýzu dát, ktoré pochádzajú z rôznych typov online vzdelávacích systémov. Táto publikácia ponúka základný vzhľad do oboch oblastí vrátane ich detailného predstavenia. Zoznamuje čitateľov s pôvodom analytiky učenia aj dáta miningu vo vzdelávaní, vysvetľuje hlavné podobnosti a rozdiely medzi týmito oblasťami, popisuje používané metódy a techniky analýzy dát a predstavuje najvýznamnejšie smery výskumu naprieč oboma oblasťami. Kniha navyše obsahuje príklady konkrétnych analýz, pri ktorých boli využité vybrané metódy analytiky učenia a dáta miningu vo vzdelávaní v kontexte systémov pre riadenie výučby.

Logopedie včas otázky a odpovědi

Pečarková, J., Raabe. 2022

V publikácii rodičia a pedagógovia nájdu všetko, čo potrebujú vedieť o vývoji detskej reči, jeho podpore, ťažkostiach a logopedickej starostlivosti. Publikácia prináša odpovede na 125 otázok na tému logopédia.

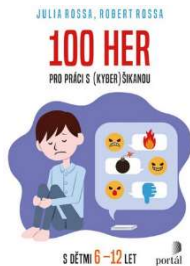
Hry pro děti naživo i on-line

Flachsová, L., Portál. 2022

Kniha aktivít, ktorá predovšetkým prvostupňové deti určite zabaví, či už naživo, alebo v online priestore. Možno tu nájsť tvorivé postupy s návodmi, hry znalostné, telocvičné, postrehové, ale aj aktivity čisto pre zábavu a dobrú náladu. Niektoré sú naozaj jednoduché, iné zase skôr oslovia staršie deti. Všetky sa ale dajú realizovať so žiakmi 1. stupňa, v družine alebo v triednom kolektíve. Každá hra je opatrená jednoduchými a prehľadnými informáciami, na akú kompetenciu mieri, čo je dobré si k nej pripraviť, koľko príprava zaberie času, koľko času je potom potrebné na jej realizáciu. Pri každom nápadе je aj odporúčanie, ako hru modifikovať v prípade online družiny.

100 her pro práci s (kyber)šikanou s dětmi 6-12 let **Dobrovský, P., Portal. 2023**

Kniha hier, ktorá má deti pripraviť na rozpoznanie šikanovania, či už sa jedná o ne samotné, alebo o šikanovanie u spolužiakov a kamarátov. Poskytuje im prostriedky, ako sa šikane postaviť. Deti si môžu v bezpečí riadenej hry samy na sebe vyskúšať, aké to je byť šikanovaný, znášať sprosté a hanlivé slová a druhému ich hovoriť, ako sa im účinne brániť a kedy a komu si povedať o pomoc. Aká je moc jednotlivca i skupiny v tom negatívnom, ale predovšetkým v tom pozitívnom slova zmysle. Pomáhajú deťom detekovať šikanovanie v okolí a učia ich nebyť k nej ľahostajní. Druhá polovica knihy je zameraná na šikanovanie, ktoré sa deti môžu či už vedome, alebo nevedome stať svedkami, obeťami i aktérmi na internete. Učia sa vyhodnocovať svoje skutky, slová a činy, nastavovať si hranice a domýšľať svoje konanie vo vzťahu k ostatným.

Děti a senioři v mateřské škole **Rozvoj mezigeneračních vztahů** **Koželuhová, E., Koželuh, O., Šujanová, M., Portal. 2023**

Publikácii sa venuje problematike rozvoja medzigeneračných vzťahov u detí predškolského veku. Prináša poznatky o význame týchto vzťahov ako pre dieťa, tak pre seniorov, a námety, ako môže materská škola rozvoj týchto vzťahov podporiť. Veľká časť publikácie je potom venovaná príkladom tematických celkov na tému staroby, ktoré vychádzajú z literatúry pre deti. Jednoduchou formou prinášajú učiteľkám materských škôl inšpiráciu, ako túto tému v materskej škole uchopiť.

